

Signaleringen

Kernbegrippen

Belanghebbende

(ABRvS 27 februari 2013, zaaknummer 201112182/1/R3)

Het gaat in deze uitspraak om de vraag of de Stichting Houd Heeze-Leende Leefbaar is aan te merken als een belanghebbende. Volgens artikel 2, eerste lid, van haar statuten heeft de Stichting als doelstelling de leefbaarheid van de gemeente Heeze-Leende, het kerkdorp Sterksel daar uitdrukkelijk onder begrepen, ten behoeve van haar inwoners te bevorderen en bedreigingen daarvan met alle wettelijke middelen te bestrijden en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Voor de vraag of een rechtspersoon belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, derde lid, van de Awb is bepalend of de rechtspersoon krachtens zijn statutaire doelstelling en blijkens zijn feitelijke werkzaamheden een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken algemeen of collectief belang in het bijzonder behartigt. Niet is gebleken dat de Stichting feitelijke werkzaamheden verricht in de zin van artikel 1:2, derde lid, van de Awb. Ter zitting heeft de Stichting verklaard dat haar werkzaamheden in hoofdzaak bestaan uit het procederen tegen besluiten op het gebied van ruimtelijke ordening en milieuwetgeving en het adviseren van derden daarover, bijvoorbeeld over de daarbij behorende correspondentie, alsmede het in dat kader overleggen met de gemeente. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 1 oktober 2008, zaaknummer 200801150/1), kan het louter in rechte opkomen tegen besluiten, alsmede het verrichten van handelingen ter voorbereiding daarvan, als regel niet worden aangemerkt als feitelijke werkzaamheden in de zin van artikel 1:2, derde lid, van de Awb. Het over-

leg en de advisering kunnen naar het oordeel van de Afdeling niet los worden gezien van het in rechte opkomen tegen besluiten. Ter zitting heeft de Stichting verklaard geen vaste donaties te ontvangen. Voorts kon de Stichting ter zitting desgevraagd geen duidelijkheid verschaffen over de vraag hoeveel personen, bij benadering, een financiële bijdrage hebben geleverd aan de Stichting. De Stichting heeft verder niet aannemelijk gemaakt dat tussen haar en de bewoners van de gemeente Heeze-Leende informatie is uitgewisseld over het door de Stichting in deze procedure ingenomen standpunt. Ook anderszins is niet gebleken dat de vereniging kan worden geacht voor het individuele belang van die bewoners op te komen. Gelet op het voorgaande brengt de Stichting door het optreden in rechte in dit geval geen bundeling van rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken individuele belangen tot stand, zodat niet kan worden geoordeeld dat in dit geval een effectieve rechtsbescherming is gediend in vergelijking met het afzonderlijk optreden in rechte van een groot aantal individuele natuurlijke personen die door het bestreden besluit rechtstreeks in hun belangen worden getroffen. De conclusie is dat de Stichting bij het bestreden besluit geen belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2 Awb.

Noot van de redacteur (RB)

Met enige regelmaat staat in de rechtspraak de vraag centraal of een partij belanghebbende is. Zo ook in deze uitspraak, waarin de Stichting Houd Heeze-Leende Leefbaar beroep heeft ingesteld tegen de vaststelling van het bestemmingsplan 'De Poortmannen'. De Stichting heeft als doelstelling de leefbaarheid van de gemeente Heeze-Leende ten behoeve van haar inwoners te bevorderen en bedreigingen daarvan met alle wettelijke middelen te bestrijden en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings

verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord. Een behoorlijk ruime doelstelling. De vraag is dan of het louter opkomen tegen besluiten, feitelijke werkzaamheden betreffen in de zin van artikel 1:2, derde lid van de Awb. Over die vraag heeft de Afdeling zich al eens eerder gebogen. In de uitspraak van de ABRvS van 28 mei 2008 (AB 2008, 238) komt de Afdeling tot eenzelfde conclusie als in bovenstaande uitspraak. Zoals Nijmeijer in de noot onder voornoemde uitspraak terecht stelt, valt het aan te nemen dat het oprichten van een rechtspersoon enkel om toegang tot de bestuursrechter te forceren in zaken waarin men geen belanghebbende is op grond van artikel 1:2 Awb, niet tot het gewenste resultaat kan leiden. Welk resultaat uiteraard toegang tot de bestuursrechter inhoudt. De Afdeling doet in bovenstaande uitspraak toch nog haar best om te onderzoeken of de Stichting wellicht desondanks als belanghebbende kan worden aangemerkt. Nu de Stichting echter ook geen donaties ontvangt, geen duidelijkheid kon verschaffen over de vraag hoeveel personen, bij benadering, een financiële bijdrage hebben geleverd en niet kon aantonen dat tussen haar en de bewoners van de gemeente Heeze-Leende informatie is uitgewisseld over het ingenomen standpunt van de Stichting, kon de Afdeling niets anders dan de Stichting niet-ontvankelijk te verklaren. Het verdient voor dergelijke Stichtingen de aanbeveling om de statuten in die zin aan te passen dat er een rechtens belang ontstaat op basis waarvan zij wel belanghebbend zijn. Uiteraard is dan ook vereist dat er feitelijk uitvoering aan die doelstelling wordt gegeven.